

ज्वजलपा वाऱ्वा

JWOJALAPA WEEKLY

दँ ७ ल्याः १५ (पूर्णडक ११७) ने. सं. ११३७ कछलागा खस्ति आइतवाः २०७३ मंसिर ५ गते आइतवाः (Nov- 20, 2016)

मू ८- पृष्ठ ६

प्यंगू बुँदाया प्रस्ताव संघीय गठबन्धनपाखें अस्वीकार मधेसी जनजातियात कुचा यायेगु षडयन्त्रः यादव

ज्वजलपा वाऱ्वा /

जारी जूगु संविधानप्रति असन्तुष्ट प्वंका आन्दोलन याना वयाच्वंगु आदिवासी जनजाति, मधेसी नापं उत्पीडित समुदायया मंकाःगु मोर्चा संघीय गठबन्धन आन्दोलन यायेगु तयारी यानाच्वंगु दु ।

संविधान संशोधन यायेगु धकाः सहमति याना नं कांग्रेस व माओवादी केन्द्र याकःति कथं संविधान संशोधनया नितिं न्ह्याः वंगु अले थःपिनिगु माग पुरा मजुइगु अवस्था वःगुलिं बाध्य जुया आन्दोलनय् क्वहां वनेमाःगु अवस्था ब्वलना वल धकाः धाःगु दु ।

संघीय गठबन्धनया नेता नापं संघीय समाजवादी फोरम नेपालया सह अध्यक्ष राजेन्द्र श्रेष्ठ आः तक नं सहमति कथं संविधान संशोधनया नितिं सत्तापक्षं छुं नं कथंया ज्या याना मच्वंगु धइगु याकःति कथं संविधान संशोधनया प्रक्रियाय् वनेत्यंगु खः धकाः टिप्पणी

“७ प्रदेश मखु १० प्लस १ प्रदेश हे माः”

यानादिल । अज्वःगु अवस्थाय् थःपिं धाःसा सुक च्वनेगु जुइमखु धकाः नं वय्कलं धयादिल । प्रचण्ड सरकारयात भिन्त्यान्हुया अल्टिमेटम बिइ धुनागु खँ न्हयथसँ आः थःपिं संघर्षय् हे वने मालीगु बाध्यकारी अवस्था ब्वलना वःगु दु धकाः तकं धयादिल ।

कांग्रेस, माओवादी सहितया वर्तमान सरकारं तयार याःगु संविधान संशोधनया प्रस्तावयात गुगु नं हालतय् थःपिन्सं स्वीकार याये फइमखु धकाः संघीय गठबन्धनं धाःगु दु ।

थःपिन्सं संविधान संशोधनया माग यानाच्वनागु धइगु संविधानय् दुगु विभेदकारी प्रावधानत चीकेगु अले फुक्क जाती समुदायया समानताया मागया नितिं खः धकाः धाःगु दु । ख्व हे भूवलय् शनिवाः जूगु छगू ज्याभूवलय् संघीय समाजवादी फोरम नेपालया नायः उपेन्द्र यादव आःया अवस्थाय् सरकारं प्यंगू बुँदाया संविधान संशोधनया प्रस्ताव गुगु कथं हयाच्वंगु दु उकियात कया थःपिन्सं स्वीकार यायेफइमखु धयादीगु दु । सरकारं संविधान

संशोधनया बारे आन्दोलनरत पक्षलिसे छुं नं कथंया सहमति याःगु मदुनि धयादिसँ याकःति कथं संविधान संशोधन यात धाःसा उकियात स्वीकार यायेफइगु अवस्था मदु धयादिल ।

सरकारं हःगु प्रस्तावपाखें समस्या समाधान जुइमखु अले उकिं मुलुकयात निकास नं बिइमखु धकाः नेता यादव दावी यानादिल ।

संघीय गठबन्धनया संयोजक तकं जुयादीमह वय्कलं आः हःगु ७ प्रदेशं मुलुकया समस्या समाधान गुगु नं हालतय् जुइमखु धयादिल । न्हापांगु संविधानसभाया भूवलय् गठन याःगु राज्य पुनर्संरचना आयोगपाखें प्रस्ताव याःगु कथं १० प्लस १ याना भिंछगू प्रदेश निर्माण यायेमाः धयादिल । दलित अर्थात शिल्पीतय्गु नितिं गैर भौगोलिक छगु अले मेगु भिगू पहिचानया आधारय् प्रदेश निर्माण यात धाःसा जक मुलुकयात निकास बिइफु धकाः वय्कलं धयादिल ।

राज्य पुनर्संरचना आयोगया प्रतिवेदन, मधेसी, जनजातिनिसें थारु

समुदायलिसे याःगु सम्झौता व अन्तरिम संविधानया भावन कथं हे राज्यया पुनर्संरचना यायेमाः धकाः वय्कलं धयादिल ।

प्रचण्ड सरकारं हःगु प्यंगू बुँदाया प्रस्ताव धइगु मधेसी व जनजातियात कुचा थलेगु षडयन्त्र खः धकाः तकं धयादिल । न्यागू विवादित जिल्लाया समस्या हल यायेगु जिम्मा आयोगयात बिइगु धाःगुयात नं स्वीकार याये फइमखु धकाः तकं धयादिल ।

प्रचण्ड सरकारं संविधान संशोधनया नितिं आन्दोलनरत पक्ष संघीय गठबन्धनलिसे सहलह ब्याका मंकाः कार्यदल दयेका माःगु गृहकार्य यायेगुसिबें नं प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमालेया समर्थन कायेगुयात प्रार्थमिकता बिया वनाच्वंगु दु ।

उकिं लिपांगु इलय् वया कांग्रेस व एमालेया शीर्ष नेतातय् तकं सःताः माओवादी केन्द्रया अध्यक्ष तकं जुयादीमह प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डं सहलह ब्याकादीगु दु । संविधान संशोधनया नितिं एमालेया समर्थन दत

धाःसा जक दुई तिहाई बहुमत दइगु अले संविधान संशोधन यायेफइ धकाः प्राविधिक दृष्टिकोण तया न्ह्याः वनाच्वंगु अवस्था दु ।

उखे आन्दोलनरत संघीय गठबन्धन धाःसा याकःति कथं संविधान संशोधनयात धाःसा उकियात स्वीकार मयायेगु धकाः ख्याच्वः बिइगु नाप नाप आन्दोलनयात तयारी यानाच्वंगु दु । ख्व हे दथुइ राप्रपा व राप्रपा नेपाल एकीकरण जुइगु अवस्थाय् एमाले वाहेक नं संविधान संशोधनया नितिं मत गाइगु अवस्था ब्वलनीगु जुया नेपाःया राजनीति न्हूगु अध्याय कथं न्ह्याना वनेफु धकाः नं अनुमान यानाहःगु दु ।

राप्रपा वर्तमान सरकारय् दुगु अवस्थाय् राप्रपा नेपाललिसे राप्रपाया एकता जुइवं एकीकृत जुइगु राप्रपा नं सरकारी पक्ष हे जुइगु अवस्थाय् एमाले याकःचा जक जुया मेपिं जाना संविधान संशोधनया प्रक्रियाय् वनीगु अवस्था जुइफु धकाः तकं अनुमान यानाहःगु दु ।

भितुना ! भितुना !! भितुना !!!

ज्वजलपा वाऱ्वा ग्वहालिमि नापं नेवाः भाय् नापं
सांस्कृतिक ख्यलय् अभियन्ताया रुपय् क्रियाशिल
जुयाच्वंमह किपू तःननि त्वाःया भरत महर्जन
नेपालभाषा एमए तगिमय् ने.सं.११३६ दँय् दक्ले अप्वः
ल्याः हया मोतिलानी सिरपाः त्यकादीत ताःलाःगु दु
वय्कःया पलाः सुथां लाना अभि न्ह्याः वने फयेमा
धकाः भितुना देछायाच्वना ।

ज्वजलपा वाऱ्वा

ज्वजलपा वा:पौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:

नजरराम महर्जन
सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाक्

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com

सम्पादकिय

संविधान संशोधनया सवाल

मुलुकया प्रमुख मुद्दा जुयाच्वंगु दु संविधान संशोधनया सवाल । संविधान संशोधनयात त्व:ता: आ:या अवस्थाय् मेगु राजनीतिक विषय खँ ल्हाये फइगु अवस्था हे मदु ।

स्थानीय चुनाव धाये वा न्हूगु सरकार गठन या खँ ल्हाये । न्ह्यागु खँ जूसां आखिर संविधान संशोधनया मुद्दायात त्व:ता: वनेफइगु अवस्था मदु । संविधान संशोधन मयासे चुनावय् वन धा:सा चुनाव असफल जुइगु अवस्था ब्वलनी धका: फुक्क दलया नेतातय्गु दथुइ छगू हे कथंया मानसिकता ब्वलने धुंकूगु दु । कांग्रेस, माओवादी, राप्रपा नापं फुक्क धाइथें पार्टीत संविधान संशोधन याना संविधानयात कार्यान्वयन यायेगु धइगु हे चुनावी प्रक्रियाय् वनेगु ख: धका: धायेगु यानाह:गु दु । अथे हे प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमालेया नेतातय्सं तर्क संविधान कार्यान्वयनया निति संविधान संशोधन यायेत तयार दु धका: तर्क धयाह:गु अवस्था दु । थुगु ल्याखं स्वल धा:सा संसदय् दुगु फुक्क धाइथें राजनीतिक दलत संविधान संशोधनया लँपुपाखे वनाच्वंगु दु । तर संविधानया छु छु धारा छुक्रिया निति संशोधन यायेगु धइगु बारे धा:सा ब्यागलं ब्यागलं मत जुयाच्वंगु अवस्था दु ।

आन्दोलनरत पक्षया माग कथं संविधान संशोधन यायेगु सवालय् प्रमुख दलया नेतातय्गु दथुइ विमति जुयाच्वंगु दु । न्ह्यागु हे जूसां आखिर संविधान संशोधन याना जक मुलुकयात न्ह्याके फइगु अवस्था दु धका: तायेकेगु ज्या गुगु कथं जुयाच्वंगु दु थुक्रियात छगू कथं सकारात्मक रुप कया थवं थवय् सहलह ब्याका मुलुकयात निकास विइमा:गु आवश्यकता दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-८

निभा: तनक्क त्व: सर्ग छ कुयाच्वन

च:तिं प्यात ख्वा: ख्वा:हुसां छं हुयाच्वन ।

ख:ला गन नं थ्यन, सर्गहे लात अन

सुर्पाय् जुया साहित्य अन छ लुयाच्वन ।

छं नुग: चकका क्यनेफु, छंगु स्या जित:

छंगु हे भरोसा ला ख:, जि छ जुयाच्वन ।

छंत: त्वता: अन थन वना नं जि स्व:

अन नं जिगु सिर्जनिय, छ बुयाच्वन ॥

त्वफिके मफू गबसं जिं छंगु मतिना

वंथाय् पतिं न्ह्य ल्यू, छ लुयाच्वन ।

—सानुराजा शाक्य

प्रधानमन्त्री सफल जुइत प्रधानमन्त्री छम्ह जक ब्याय् वना: ता:लाइगु मखु । उक्रिया निति मन्त्रीपरिषदय् सहयोगी टीम व प्रधानमन्त्रीया सचिवालयय् नं चुष्ट व झाइभ याये फुपिं सहयोगी सल्लाहकारत दुगु टीम मा: । वर्तमान प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालयाके छुं यायेगु हुतिहुति दु धका: न्ववानाजूसां हानं छक प्रधानमन्त्री जुइफुगु सफलता बाहेक मेगु छुं याये मफइगु खनेदत धका: प्रधानमन्त्री पुष्पकमलया सच्छिन्ह्या कार्यकालं क्यने हे धुंकल ।

प्रधानमन्त्री जूगु इलय् संविधान कार्यान्वयनया निति असन्तुष्ट मधेसी, आदिवासी जनजातिया माग सम्बोधन जुइकथं संविधान संशोधन, भूकम्प पिडिततय्त विइमा:गु राहतय् तदारुकता व पुननिर्माणय् गती विइगु अले छिमेकी देय् नापया सम्बन्धय् खनेदुगु असन्तुलनयात सन्तुलनय् हयेगु धका: एमालेया ओलीयात चिइका: थ: प्रधानमन्त्री जूगु ख: ।

तर थ्व सच्छिन्ह्या दथुइ थ:म्हं याये धयागु ज्याय् प्रगति जुइकथं छुं नं याना: क्यनेफुगु मदु । संविधान संशोधनया प्रस्ताव मोहनी न्ह्य, भारत भ्रमण न्ह्य:, छठ न्ह्य:, कार्तिक मसान्त दुने व्यवस्थापिका संसदय् हये धका: सार्वजनिक रुपं न्ववाना फता: खँ ल्हा:गु थें जक खनेदुगु जक मखुकि प्रधानमन्त्री नं संविधान संशोधनया निति खनेदयेक पहल व सक्रियता क्यन धका: तर्क धाये फइगु अवस्था मदु ।

लोकमान प्रकरण

लोकमानयात तत्काल हे महाभियोग तया: वर्खास्त यायेगु पक्षय् थ: मदुगु धका: प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालं छगू टेलिभिजन अन्तर्वाताय् वंगु न्ववा:गु खनेदत । तयारी हे मगायेक लोकमानयात महाभियोग हल धइगु खँय् प्रधानमन्त्रीया बिचा: खनेदु । एमालेया पहलय् व:गु थ्व महाभियोग पारित यायेत दुई तिहाइ मा:गु व महाभियोगया सवालय् कांग्रेस स्पष्ट थ:गु औपचारिक मत महनीगु अवस्थाय् संविधान संशोधनयात नं दुई तिहाई मा:गु संयोग जक मखुकि थ्व अन्तत: छगू मेगुलिं अन्तर्निहीत जुइगु अवस्थाय् थ्यनीगु खनेदत ।

लोकमान प्रकरणय् एमालें आदिवासी जनजाति व मधेसी जनताया माग कथं भतिचा सां संविधान संशोधन याना: लोकमानयात हटे यायेगुलिइ नायु

पुष्पकमलया परीक्षा

प्रधानमन्त्री जूगु इलय् संविधान कार्यान्वयनया निति असन्तुष्ट मधेसी, आदिवासी जनजातिया माग सम्बोधन जुइकथं संविधान संशोधन, भूकम्प पिडिततय्त विइमा:गु राहतय् तदारुकता व पुननिर्माणय् गती विइगु अले छिमेकी देय् नापया सम्बन्धय् खनेदुगु असन्तुलनयात सन्तुलनय् हयेगु धका: एमालेया ओलीयात चिइका: थ: प्रधानमन्त्री जूगु ख: ।

व्यवहार याइ वा मखु लोकमानया महाभियोग बरु पास मजूसा मजू तर संविधान संशोधनय याये हे मखु धका: थ:गु दक्षिणपन्थी चरित्र कथं अडान हे च्वनीला परिक्षण जुइगु अवस्थाय् दु ।

उकिं हे लोकमानया थ्व प्रकरणया कारणं प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालं एमालेयात संविधान संशोधनय सहमति मवसे च्वने हे फइमखु धका: दावी या:गु हे लिउनेया रहस्य ख: ।

सुजाता प्रकरण

सुजाता कोइराला स्वयम् छम्ह सम्पन्न राजनीतिज्ञ ख: । धमिजा प्रकरणं निसें सुजाता छम्ह विवादास्पद व आर्थिक मामिलाय् शंकास्पद नेपा:या राजनीतिज्ञ कथं म्हस्यू । सुजाता बार बार मन्त्री उपप्रधानमन्त्री जुइधुंकूम्ह नेतृ ख: । थ: उपप्रधानमन्त्री ज्वलय् पेश या:गु सम्पति विवरण स्वयेगु ख:सा नेपा:या अरवपतिया धलखय् दुथ्याय्वह:म्ह नेता ख: ।

रोग नेतायात जक मखु नेपा:या गरीब स्वयां गरीब सर्वहारा जनतायात नं जुयाच्वंगु हे दु । आर्थिक अवस्थाया कारणं वास: याये मखना: सिना वनाच्वपिं गरीब जनता जक मखुकि मध्यम वर्गया जनता नं उतिकं दु । कम्युनिष्ट कांग्रेसं नेपालय् थुज्व:गु राजनीतिक व्यवस्थाया प्रयोग यानाच्वन कि गन राज्य व्यवस्थाय् पहुँच दुपिं राजनीतिज्ञतय्त वास: यायेगु नामय् करौडौं तका राज्यं विइगु तर गरीब व मध्यम वर्गया जनता थिकेगु ल्वय् जुइवलय् वास: याये मफया सिइमा:गु ।

जनताया करं मुनाच्वंगु राज्यकोष थ:गु खल्टीया ध्यबा थें च्वक राजनीतिक पहुँचवालातय्त वास: यायेगु नामय् इनेगु तर पहुँचविहीन जनताया विचल्ली जुइगु राजनीतिक व्यवस्था हे कांग्रेस कम्युनिष्टया अभिष्ट कथं प्रयोग जुयाच्वंगु दु । थुकथं राज्य कोष ब्रम्हलुट यायेगु मामिलाय् माओवादीया पुष्पकमल दाहाल जक मखु कांग्रेसया सिइ धुंकूपिं नेतात अले म्वानाच्वपिं शेरबहादुर, रामचन्द्र एमालेया केपी ओली, माधव नेपाल, भलनाथ फुक्क हे दोषी ख: । एमालेया केपी ओलीं गुगल ब्वाइ लगायत राजनीतिक पहुँच दुपिन्त करौडौं दां विल । थौं पुष्पकमल दाहालं सुजाता लगायत राजनीतिक पहुँच वालातय्त ध्यबा इना जुल । छखे थुज्व:गु प्रवृत्तिया पक्षय् मदु धका: न्ववाइम्ह प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालं उज्व:गु प्रवृत्तिया धातयें विरोधी हे ख:सा सुजातायात थुकथं ध्यबा विइफइमखु धका: अडान काये फयेमा:गु ख:नि तर

थ: हे उज्व:गु प्रवृत्तिया पृष्ठपोठक जूसैलिं सुजाताया ध्यबा विइगु खँय् आलोचना जुल धका: शेरबहादुरयात दोष पन्छे याना:या अर्थ मदु ।

थुकथं ध्यबा इने मज्यू धका: जनताया दथुइ भाषण यानाजुइम्ह चर्चित कांग्रेस नेता धा:म्ह स्वास्थ्य मन्त्री गगन थापाया नं सुजाता प्रकरणं बामलाक धोति फुस्के जूगु क्यना हे बिल । पिने आदर्शवादी भाषण याइपिं कांग्रेस एमाले माओवादीया नेतात गुकथं नैतिक भ्रष्ट जुइ य: धइगुया पर्दाफास जूगु थ्व न्हापांगु पटक मखु । थुपिं फुक्क सेु हे जुइमफगु कथं स्थाने धुंकल ।

पुष्पकमलया परीक्षा

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालं थ:गु सरकारया सच्छिन्हु दुने याये धा:गु मू ज्याय् खास हे प्रगति जूगु क्यने मफुगु इलय् वदनाम जुइगु कथं सुजाता प्रकरण न्ह्य:ने वल । थ्व हे कथं प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल न्ह्यानाच्वन धा:सा गुलाया निति प्रधानमन्त्री जूम्ह पुष्पकमलया कार्यकाल गुला नं मथ्यनेत बेर मदु ।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमलया निति लोकमानया महाभियोग प्रस्ताव म्हितेसल: धा:सा वरदान सावित जुइफु । संविधानयात कया: असन्तुष्ट जुया: आन्दोलन यानाच्वपिं मधेसी व आदिवासी जनजाति समुदाययात नं स्वीकार जुइकथं संविधान संशोधन याना: संविधानयात सर्वस्वीकार्य याये धका: जनतायात बर्च बिया: प्रधानमन्त्री जूम्ह पुष्पकमल दाहालयात संशोधनया स: हे न्यनेमखु धका: अडान कया:च्वम्ह एमालेयात सहमतिइ हये फइगु कथं लोकमानया महाभियोग प्रस्ताव प्रकरण जुइफइगु अवस्था ब्वलंगु दु ।

लोकमानया महाभियोगय् थ:गु इज्जत हे दाउलय् त:म्ह एमालेयात संविधान संशोधनय सहमति याकेगु तरुप लोकमानया महाभियोग प्रस्ताव जूगु दु । उकिं एमालेयात संविधान संशोधनय सहमति याका: मेखे कांग्रेसयात नं लोकमानया महाभियोगय सहमति याके फत धा:सा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल सफल प्रधानमन्त्री जुया: थ:गु इज्जतय् लानाच्वंगु हाकूगु दाग हुइ फइ ।

थ्व ज्या याये मफुत धा:सा पुष्पकमल दाहालया क्वहाँवनाच्वंगु लोकप्रियतायात सुना नं पने फइमखु । उकिं संविधान संशोधन व लोकमानया महाभियोग प्रस्ताव प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालया निति सफल जुइगु कि असफल जुइगु धइगु परिक्षाया रुपय् दं व:गु दु ।

मोटिलानि सिरपा: ल:ल्हात

एस.एल.सी.निसं एम.ए तगितक नेपालभाषा कया: दकल्य अप्व: ल्या: हया: छक्वलं उत्तीर्ण जूपिं ब्रूमिपित वीगु मोतिलानी सिरपा थौं छगू ज्याभव:या दथुइ ल:ल्हा:गु दु ।

एस.एल.सी, प्लसटु, वि.ए व एम.ए तगिमय उत्कृष्ट जूपित वीगु थुगु सिरपाया दाता दिवंगत मयजु मोतिलानी ताम्राकार ख: । ने.सं. ११३५ सालय एस.एल.सी तगिमय कन्या मन्दिर न्ह्योखाया ब्रूमि सरिना महर्जन, एम.एम तगिमय नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया ब्रूमि दीपा महर्जन, ने.सं. ११३६ सालय एस.एल.सी तगिमय आदर्श मा.वि. थिमिया ब्रूमि अनिता प्रजापति, प्लसटु तगिमय मंगलोदय उ.मा.विया निशा प्रधान, वि.ए. तगिमय पाटन संयुक्त क्याम्पसया बसन्तराज शाक्य व एम.ए तगिमय नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया ब्रूमि भरत महर्जनपित मोतिलानि सिरपा ल:ल्हा:गु ख: । ११३५या दैय प्लसटु व बीए तगिमय धा:सा दकल्य अप्व: ल्या: हया: छक्वलं उत्तीर्ण जूपिं मदुगु ख: । दैयदसं उत्कृष्ट ब्रूमिपित वीगु थुगु सिरपा निर्दैय छक: छगू ज्याभव: दथुइ ल:ल्हाइगु ख: ।

मूपाहां नेवा: बस्ती नेवा: स्कूलया कजि लिसं मोर्डन नेवा: इंगलिस स्कूलया प्रोप्राइटर दिपक तुलाधरं दसिपौ ल:ल्हानादीगु ख:सा दातामयजु मोतिलानी ताम्राकारया म्थ्याय एवं सिरपाया संरक्षक ज्ञानीशोभा तुलाधरं सिरपाया रकम ल:ल्हानादीगु ख: ।

नुग:खँ तयेगु भवलय भाजु तुलाधरं भाषा म्वाकातयेया नितिं नेपालभाषा ब्वंकाच्वंगु स्कूलय थ: मस्तयत ब्वंकेत इनाप यानादिसं नेपालभाषा ब्वंकाच्वंगु स्कूलय नं ब्वंकेया नितिं अभिभावकपिसं स्कूलयात इनाप यायेमा:गु बिचा: प्वंकादिल ।

अथेहे, नुग:खँ तयेगु भवलय सिरपाया संरक्षक ज्ञानीशोभा तुलाधरं थुगुसीनिसं सिरपाया ध्यवा अप्वयेका: एस.एल.सी तगियात खुद्द, प्लसटु तगियात न्हय्द, बिए तगियात च्याद्द: व एम.ए तगियात फिद्द:तका बियागु जानकारी बियादिल ।

मोटिलानी सिरपाया नाय: मयजु प्रेमशान्ति तुलाधरया मुँज्या-नाय: जुयादीगु ख:सा वयकलं सिरपा वीगु नितिं गुकथं उत्कृष्ट विद्यार्थी ल्ययागु धका: जानकारी बियादिल । थ: मस्तयत नेवा: भाय् स्यनेवं उर्पिं त्याइ, छाइगु मखु धयादिसं वयकलं आ: सरकारं त्रिभाषा नीति लागू यायेमा: धयादिल ।

ज्याभवलय सिरपा त्याकादीपिसं नं थ:थ:गु नुग:खँ तयादीगु ख:सा उमित माणिक उराय भाजु थ:गु सफू 'दोहलपा' नं दोहलपा बियादीगु ख: ।

मोटिलानी सिरपाया दुज: दिव्या ताम्राकार लसकुस यानादीगु, दुज: सानुरत्न स्थापितं सुभाय देछानादीगु ज्याभव:यात छयान्जे योगेन्द्र श्रेष्ठ न्ह्याकादीगु ख: ।

जापानय ने.सं.११३७ न्हूदं त:जिक हन

वर्ल्ड नेवा: अर्गनाइजेशन जापान नेपाल संवत् ११३७ न्हूदंया लसताय नोभेम्बर ५। २०१६ या दिं "भितुना कालबिल" व थीथी सांस्कृतीक ज्याभव: यासं नागानो केनया तातेसिना रिजोर्ट होटलया सभाहलय क्वचायेकूगु दु ।

थ:गु कला(संस्कृति, भेषभूषा व मौलिक म्हसीकायात जगेर्ना याना: यंकेगु आजु संस्थां न्हापांगुखुसि जापानय न्हूदं न्यायेकूगु ख: । नागानो केन तातेसिनाया न्ह्याइपुगु थासय पारिवारिक लकसय नेपाल संवत् ११३७ न्हूदं व थीथी ज्याभवलय तापाकर्कनिसं भाया ब्वति कयादीपिन्त वर्ल्ड नेवा: अर्गनाइजेशन जापानया सह-संयोजक इन्दिरा सुजुकी राजभण्डारी संस्थाया पाखें व थ:गु पाखें न्हूदंया भितुना विसं लसकुस यानादीगु ख: । 'छम्ह नेपा:मि छम्ह ग्वाहालिमि' नारा लिसं न्हूदं ११३७ या भितुना कालबिया लिसं भव्य व सांगितिक ज्याभव: त:जिक जूगु ख: ।

एनआरएन जापानया संस्थापक नाय: राजन प्रधानाङ्गया मूपाहाँसुइ नेपा:या मौलिक न्हूदं ११३७ या भितुना कालबिल व सांस्कृतीक ज्याभव: यासं क्वचायेकूगु ख: । उगु ज्याभवलय नेपा:पाखें भायादीम्ह कलाकार रुमि शाक्य व स्थानीय कलाकारपिं सकल प्रजापति, रिया जोशी व जापानी नागरिक युको ओकामोतो (ज्यापुनी) विशेष सांस्कृतीक ब्वज्यालिसं युको ओकामोतो चर्याप्याखं व चर्याप्याखंया महत्व व म्हसीका बियादीगु ख: । अथेहे, रुकेश गोसाइँ नं धिमे व रोहित शिल्पकार भूस्या: थाना: सांगितिक माहोल भ:भ: धायेकादीगु ख:सा युको ओकामोतो धिमेया तालय धिमेप्याखं हुलादीगु ख: ।

उगु ज्याभवलय सिटी एक्सप्रेस एण्ड ट्राभल्सया प्रबन्धक महेश श्रेष्ठ, नेपालभाषा प्रष्ट न्व:वायेफुम्ह जापानीज ब्याँचा दाई, रामेछाप जापान समाजया मू सल्लाहकार सुरेन्द्रलाल श्रेष्ठ, ओकिनावा प्रतिनिधि नारायण जोशी, कास्की पोखरा समाजया बरिष्ठ सल्लाहकार प्रकाशलाल श्रेष्ठ, रामेछाप समाज जापानया नाय: उत्तम श्रेष्ठ, पर्वत समाज जापानया नाय: ईश्वर जोशी, नेवा: जागरण मञ्च जापानया नाय: जकनराज शाक्य, नेवा: गुथि जापानया संस्थापक नाय: सकल प्रजापति, वर्ल्ड नेवा: अर्गनाइजेशन जापानया सल्लाहकार अनिलकुमार शाक्य, एनआरएन जापानया दुज: सविता श्रेष्ठपिन्सं नेपाल संवत् ११३७ या लसताय सकल नेपा:मिपिनिगु उत्तरोत्तर प्रगतिया भितुना ब्यूगु ख: ।

चिचाधिक:पिं मचातनिसं कया: ६२ दैया उमेरया ज्याथ:-जिथिपिन्सं तकं ब्वति कया: न्ह्याइपुकूगु उगु ज्याभव: त:जिक क्वचा:गु ख: । विदेशय च्वनीपिं नेपा:मिपिन्सं थ:गु देसया कला-संस्कृति, भेषभूषा व मौलिक म्हसीकायात जगेर्ना व प्रबर्द्धनया लिसेलिसं नेपालय छुं आर्थिक ग्वाहालि यायेमा:गु व 'छम्ह नेपा:मि छम्ह ग्वाहालिमि'या नारायात व्यापक यायेफत धा:सा नेपा:या उन्नति याकनं जुइगु धारणा तसं संस्थाया संयोजक सुनिलकुमार शाक्य ज्याभव: क्वचायेकादीगु ख: । उगु ज्याभवलय सांस्कृतीक व भितुना कालबिल ज्याभव:या संचालन रुमि शाक्य, रोजी शाक्य, सम्रिता वज्राचार्य, अस्मिता कार्की श्रेष्ठ व क्रिस्मा श्रेष्ठ ता:लाक न्ह्याकादीगु ख: ।

स्व. हरिशरणया लुमन्ति पुष्प सदन स्कूलय चेस कासा जुइगु

ज्वजलपा वा:पौ /

किपूया छम्ह समाजसेवी २०७३ असार १० गते मदुम्ह हरि शरण महर्जनया लुमन्तिई पुष्प सदन आवासीय मा.वि. किपू नं चेस धेधें बल्ला कासा याइगु जूगु दु । मंसिर ४ गते विद्यालय प्रांगणय छगू पत्रकार सम्मेलन याना चेस धेधेंबल्ला कासा म्हितकेगु जानकारी बियादीगु ख: ।

पुष्पसदनया संस्थापक प्रिन्सिपल महेश श्रेष्ठ थ्व धेधेंबल्ला कासा छाया यायेत्यनागु व हरिशरणया नाम हे छाया यायेत्यनागु बारे ध्वाथुइका दिल । २०४० सालय पुष्प सदन स्कूल किपुली नीस्वंगु इलय हरिशरण महर्जनया ग्वाहालि मदुगु ख:सा स्कूल चल्य याये है फइमुखुगु । पुष्प सदन संचालक समितिया दुज:

जुया यक्व ग्वाहालि यानादीगुलिं वयक:या लुमन्तिई थ्व कासा यायेत्यनागु धका: कनादिल ।

शिक्षक तुल्सी क्षेत्री प्रेस विज्ञप्ति ब्वना न्यंका दिल । उगु पत्रकार सम्मेलनय नेपाल चेस संघया कोषाध्यक्ष व निर्णायक ज्ञानेन्द्र महर्जन, चेस कोच केशव श्रेष्ठ, कीर्तिपुर बुद्धिचाल विकास संघया अध्यक्ष कुलबहादुर महर्जन नापं स्व.हरिशरण महर्जनया निम्ह म्याय्पिं नं दुगु ख: । मंसिर १९ व २० गते निन्हुयक जुइगु उगु कासा निथी कथं जुइगु दु । छगू किपू नगर पालिका दुनेया विद्यालय अध्ययन यानाचर्चपिं विद्यार्थी पनि दथुइ जुइ । उकी नं सिनियर व जुनियर धा:गु दु ।

कक्षा ६ तकया जुनियर व कक्षा ७ निसं १० तकया सिनियर कथं म्हितकीगु जूगु दु । थुकी छात्रा व छात्रया व्यागलं व्यागलं कथं कासा जुइ । थुगु कासाय उत्कृष्ट न्याम्हसित मेडल, प्रमाणपत्र व सर्वोत्कृष्ट विद्यालय ट्रफी विइगु जुइ धका: जानकारी बिउगु ख: । थुकी ब्वति काइपिन्सं प्रवेश शुल्क २०० तका बिइमाली ।

अथे हे खुल्ला धेधेंबल्ला कासा नं जुइगु जूगु दु । थुकी ब्वतिकायेत किपू नगरपालिकाय स्थायी बसोबास यानाच्वंम्ह जुइमा:गु प्रावधान त:गु दु । थ्व कासाय ब्वति कायेत ल्हापं ५०० तका तयेमा: । न्हापला:म्हसित फिद्द: तका, ल्यूला:म्हसित ७ द्दतका व ल्यूयां ल्यू ला:म्हसित न्याद्द: तका नापं प्रमाणपत्र विइगु नं जानकारी बियादीगु दु ।

स्वनिगःया बखुमदः जात्रा

श्रीकृष्ण महर्जन

स्वनिगःया आदिवासी नेवाःतय्सं हना वयाच्वंगु थीथी जात्रात मध्ये महत्वपूर्णगु जात्रा धइगु बखुमदः जात्रा खः ।

बःखु धइगु यँय् नं पश्चिमपाखे किपुलिङ नं उत्तरपाखेया ऐतिहासिक थाय् खः । गुगु थासय् इसाया निगूगु सताब्दीया सप्त मातृकाया मूर्तित मध्ये कौमारी, वैष्णवी व बाराहीया मूर्ति पलिस्था यानातःगु दु । उकिं उगु लाग्ना धइगु यँया दक्षिण पश्चिम लाग्नाया नेवाः वस्तीया महत्वपूर्णगु तिर्थ स्थलया रुपय् नं नालातःगु दु । व हे बःखु क्षेत्रयात केन्द्रविन्दु याना हनीगु बखुमदः अस्तमी जात्रा खः । बखुमद अस्तमी जात्राया भूवलय् न्हापा न्हापा न्हयगू गांया नेवाःतय्सं जात्रा याइगु खः ।

उकिं हे जुइ सायद् थनिं स्वंगू दशक न्हयवनिसें हे बखुमदः जात्रायात न्हयगां जात्रा धायेगु यानाहःगु दु । बखुमदः जात्राया भूवलय् नेवाः वस्तीत किपू, पांगा, नगां, ल्हंखा, मच्छेगां, ब्वसिगां व सतुंगलय् जात्रा याइगु खः । तर लिपांगु इलय् वया नैकाप अर्थात बन्थःचाया नेवाःतय्सं नं ब्यागलं कथंया दःखः दयेका जात्रा याना हःगु दु । बखुमदः जात्रा धइगु यँया दक्षिण पश्चिम लाग्नाया नेवाःतय्गु दक्ले महत्वपूर्णगु जात्रा खः । दँय् दसं बुँइ सामाज्या अर्थात वा लयेगु ज्या क्वचाये धुंकाः थिला महिनाय् याइगु नखः धइगु हे बखुमदः अर्थात न्हयगां जात्रा खः ।

बःखु व न्हयगांया स्वापू
ऐतिहासिक नापं धार्मिक रुपं महत्वपूर्णगु बःखु लाग्ना यँया दक्षिण पश्चिम लाग्नाया नेवाःतय्गु वस्ती नाप तसकं स्वानाच्वंगु दु । बखुमदः जात्रा अर्थात न्हयगां जात्राया भूवलय् बःखुइ हे विषेश कथंया पूजा वनेमाःगु चलन दु ।

किपू, पांगा, ल्हंखा, मच्छेगां, सतुंगः व ब्वसिगामं पूजा वनेमाःगु चलन दुसां नगामं धाःसा पूजा वनीगु चलन मदु । नगां बाहेकया फुक्क

गामं बःखुइ पुजा मवंतले जात्रा हे सुरु जुइमखु । उकिं बखुमदः जात्रा नाप न्हयगांजात्रा स्वानाच्वंगु खने दु ।

जात्रा गबले गबले याइ ?

बखुमदः जात्राया भूवलय् न्हयगू हे गामय् छक्कलं धाःसा जात्रा जुइमखु । जात्राया नितिं न्हापांगु दिं कथं निउतं धकाः थिलाथ्व चौथियात नालातःगु दु । चौथि खुन्हु मूल रुपं भेलु थुइगु खः । भेलु धइगु थ्व थुइगु खः । भेलु थुइगु दियात निउतं धकाः धाइगु खः । बखुमदः जात्रा जुइगु फुक्क हे वस्ती थिलाथ्व चौथि खुन्हु हे भेलु थुइगु याइ ।

अथे जूसां मूल जात्रा कथं नगामय् थिलाथ्व अष्टमीया चान्हय् याइगु खः । अष्टमी खुन्हु हे बहनी नं नगामय् बालकुमारीया खः कुबिया जात्रा याइगु खः । नगामय् याइगु धाल्वा खाकीगु जात्रा खःसा कन्हय् खुन्हु तगामय् दःखः जात्रा नं याइ । अथे हे पांगय् मूल जात्रा कथं दःखः जात्रा थिलाथ्व नवःमि खुन्हु याइगु खः । अबले बालकुमारी व विष्णुदेवीयात मूल दः कथं नाला सांस्कृतिक बाजं थाना जात्रा याइगु चलन दु । अले किपुलिङ इन्द्रायण दःयात मूल दः कथं नाला दशमी खुन्हु जात्रा याइगु खः ।

अथे हे ब्वसिगामय् भैरवयात मूल दः कथं नाला, मच्छेगामय् विष्णुदेवीयात मूल दः कथं नाला, सतुंगलय् नं मूल दः कथं नाला, विष्णुदेवी दःयात नाला अले ब्वसिगामय् भैरवयात मूल दः कथं नाला थिलाथ्व दशमी खुन्हु हे जात्रा याइगु खः । किपूमितय्सं किपूया पीगननिसें जात्रा याइगु खःसा अथे हे पांगामीतय्सं नं पांगाय् पीगं भाजंगाःनिसें जात्रा याइगु खः । उगु हे कथं नगामय् अनया पीगननिसें जात्रा याइगु खःसा सतुंगः, ल्हंखा, ब्वसिगां

व मच्छेगांया नेवाःतय्सं धाःसा बःखु लागानिसें हे थःथःगु लागाय् जात्रा याना यंकीगु खः ।

न्हयगामय् छु छु दःया जात्रा याइ ?

यँया दक्षिण पश्चिम लाग्नाय् जुइगु बखुमदः जात्राया भूवलय् न्हयगामय् थौकन्हय् च्यागू हे गामय् याइगु जात्रा धइगु अष्टमातृका सहित भैरव, गणेश, सिध्नि व व्याघ्रिनीया मूर्ति खतय् तया कुबिया जात्रा याइ । थुगु कथंया दःयात नेवाःतय्सं पीगं दः धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

पीगं धइगु पीठगण खः अर्थात गछि दः खः । स्थानीय विशेष कथं पीगं दः मध्ये छु दःयात महत्व वियातःगु दु उम्ह दःया मूल दः कथं नाला जात्रा यायेगु याना वयाच्वंगु दु । जात्राया भूवलय् किपुलिङ इन्द्रायणी दःयात विशेष महत्वविया इन्द्रायणीया जात्रा धायेगु याना वयाच्वंगु दु । किपुलिङ गणेशःया ब्यागलं कथंया चीखःगु खः कुबिया तकं जात्रा याइ ।

अथे हे पांगय् विष्णुदेवी व बालकुमारीयात महत्व विया निखः दःखः कुबिया जात्रा याना वयाच्वंगु दु । अथे हे नगामय् बालकुमारी दःयात खतय् कुबिया जात्रा याइगु चलन दुसा उगु हे कथं सतुंगलय् विष्णुदेवी, मच्छेगामय् नं विष्णुदेवी, ल्हंखाय् भैरव अले ब्वसि गामय् नं भैरवयात हे मूल दः कथं नाला जात्रा यायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

नगामय् धाल्वा खाकीगु जात्रा

न्हयगां मध्ये नगामय् मूल रुपं जात्राया रुपय् धाल्वा खाकेगु जात्रायात नालातःगु दु । थिलदाथ्व अष्टमी खुन्हु चान्हय् नगांया पीगनय् धाल्वा खाकेगु याइ । चान्हय् न्याम्ह मनूत धाल्वा ज्वना दिगिदिगी खाइगु जात्रा जुया हे धाल्वा खाकेगु जात्रा धाःगु खयेमाः ।

धाल्वा ज्वनार्चपिं न्याम्हेसित छम्ह छम्ह याना हि, अय्ला, थ्व, धौ व दुरु गुरुजुं तया विइगु खः । अले धलं दनीगु इलय् इपिं हे दिगिदिगी खाना वइगु खः । थ्व छगू कथंया विशेष प्रकारया होमया दथुइ जुइगु जात्रा खः ।

किपुलिङ लाखेपाः चवनीगु

बखुमदः जात्राया भूवलय् दक्ले तःधंगु नेवाः वस्ती किपुलिङ लाखेपाः चवनीगु चलन दु । किपूया पीगनय्

लाखेलिसे ल्वायेगु नितिं चौरासी व्यञ्जनया नसा ज्वलं तया बल्चा दयेका धुतिकथि ज्वना लाखेपाः चवनेमाःगु चलन दु । अथे लाखेपाः चवने धुनेवं जक दःखः जात्रा देशय् दुत यंकीगु खः । जात्रा जब बाघभैरव लागं पुला वनी अले लिपा लाखे पाः च्वम्ह मनूयात भेलु नापं बाजा गाजा सहित जात्रा याना यंकेमाःगु चलन दु । लाखे पाः च्वम्हेसित भम्चा दुकाये थें याना हे दुकाये माःगु चलन दु । किपुलिङ थुगु कथंया जात्रा थिलाथ्व दशमी खुन्हु जुइगु खः ।

बःखुइ प्वः थकाली याना नकीगु भव्य

बखुमदः जात्राया हे भूवलय् बःखुइ प्वः थकाली याना भव्य नयेमाःगु चलन दु । थ्व विशेष प्रकारया भव्य खः । थिलाथ्व दशमी खुन्हु अथे भव्य नयेगु भूवलय् सतुंगःया थकालि निसें भूवलकं च्वना नयेमाःगु चलन दु । उगु इलय् नेकुं म्यय्या ला तया भव्य नयेमाःगु चलन दु । थ्व नं बखुमदः जात्राया भूवलय् विशेषता जुयाच्वंगु दु ।

पांगय् विष्णुदेवी व बालकुमारीया ब्यागलं ब्यागलं दःखः

पांगाय् थिलाथ्व नवःमि खुन्हु जात्रा याइगु चलन दु । थुगु जात्राया भूवलय् निखः दःखःयात ब्यागलं ब्यागलं कथंया दःयात मूल दः कथं नाला जात्रा याइगु खः । छखः दःखय् विष्णुदेवी अले छखः दःखतय् बालकुमारीयात मूल दः कथं नाला जात्रा याइगु खः ।

सतुंगलय् प्वंखः जात्रा

यँया पश्चिम लाग्नाया नेवाः वस्ती सतुंगलय् जात्राया भूवलय् थिलाथ्व एकादशी खुन्हु सुलं च्वना द्वादशी खुन्हु प्वंखः जात्रा याइगु चलन दु । दःया मूर्ति मदुगु खः कुबिया सांस्कृतिक बाजं

थाना याइगु जात्रायात हे प्वंखः जात्रा धाइगु खः । प्वंखः जात्रायात सतुंगःया नेवाःतय्सं विशेष कथंया महत्व वियातःगु दु ।

जात्रा गबलेनिसें सुरु जूगु खः ?

थुगु कथं यँया दक्षिण पश्चिम लाग्नाय् जुइगु बखुमदः जात्रा अर्थात न्हयगां जात्रा गबलेनिसें सुरु जुल धकाः इतिहासय् वा अभिलेखय् आः तक गनं नं लुयावःगु खने मदुनि । अयूनं मल्लकालय् हे दक्ले अप्वः पीगं दः अर्थात पीठगणया जात्रा सुरु जूगु नाप नापं नेवाः वस्ती विकास जूगुलिं अबलेनिसें हे थुगु जात्रा सुरु जूगु खयेमाः धकाः मनूतय्सं अनुमान यानातःगु दु । विशेष याना रत्न मल्लया इलय् कुकुं भोटेतय्सं थाय् थासय् दुःख विउगु जुया अबले थीथी वस्ती विस्तार याःगु खँ देवमाला वंशावलीइ उल्लेख जुयाच्वंगु दु ।

उगु हे इलय् पांगा, नगां नं वस्ति विकास जूगु अले किपूया चाकःहिइक ल्हंखा, मच्छेगां व सतुंगः नं विकास याना इमित छगू हे थासय् तया एकीकृत यायेगु नापं जाना वनेगु नितिं हे थुगु जात्रा सुरु याःगु खयेमाः धकाः अनुमान यानातःगु दु ।

जात्राया विशेषता

बखुमदः जात्राया विशेषता धइगु हे न्हयगू हे नेवाः वस्तीइ छगू हे इलय् लाका जात्रा जुइगु खः । अले नसाया ल्याखं चिकुलाया ई जुया तःखाः दयेका नयेगु हे थुगु जात्राया मेगु विशेषता जुयाच्वंगु दु । बखुमदः जात्राया भूवलय् हवइगु स्वां धइगु लालपाते स्वां जुया दःयात लालेपाते स्वां छुकेगु अर्थात छायेगु हे मेगु विशेषता जुयाच्वंगु दु । उगु हे कथं जात्रा क्वचय् धुनेवं हे वइगु पुनि धइगु योमरि पुनि खः । अले पुनि तक नं नखः कथं हना थःथितियात पाहां ब्वनीगु जुया योमरि पुनि तकं छगू कथं हनेगु यानाच्वंगु मदु । उकिं थ्व छगू नं बखुमदः जात्राया विशेषता जुयाच्वंगु दु धाःसां छुं पाइमखु ।

अन्धविश्वासय् लिकुनाच्चंगु विज्ञान

मत मसिइकं स्वां क्वकाये मज्यू

पन्नारत्न महर्जन

नेवा: समाजय् थीथी कथं संस्कृतित दु अले थ:श:गु कथंया धारणा दयेका वयाच्चंगु खने दु । संस्कृतिइ विविधता दुपि नेवा: समाज दुने थथे याये मत्य: अथे याये मत्य धका: थीथी कथंया अन्धविश्वास ल्यनाच्चंगु दु । अज्व:गु कथंया अन्धविश्वास दुने वास्तवय् विज्ञान सुलाच्चंगु दु धका: पन्नारत्न महर्जन क्यनादीगु दु । वय्कलं नेवा: समाज नाप स्वाका अन्धविश्वारय् लिकुनाच्चंगु विज्ञान नांगु सफू तकं च्वयादीगु ख: । व हे सफूपाखें निरन्तर रुपं न्हयव्वया वयाच्चनागु ख: – सं.

स्वां क्वकायेगु धयागु छ: पुज्याये बलय् याइ । थीथी कथंया पुजा मध्ये स्वना: पुज्यायेगु पुजा नं भीगु धर्म परंपरा कथं याना वयाच्चंगु दु । थज्यागु पुजाय् दकलय् लिपा मत बीगु याइ । गुथिया बाय् परिवारया थाकुलिं

पुजा याइ । स्वां क्वकायेगु धा:सा न्वकुलिं याइ । थ्व ज्या पुजाय् बियागु मत सिका: जक यायेमा धयागु मान्यता दु ।

मत बीगु धयागु इता: च्याका: बीगु ख: । थज्यागु इता: यचुगु कपाचं निला तइ । इता: च्याकीबलय् निपुचा जक मच्याकुसे भचा प्वायँचालाका: च्याकी । इता: च्यानाच्चनीबलय् लाक सकसितिं छ: भागियाकेगु याय । स्वां क्वकायेगु मत सिका: जक याइ ।

इता: नयेचिकं, हाम्वंचिकं बाय् चिउरि घ्यलं बुलातइ । थजागु चिकनं बुलातु: इता: च्याकेबलय् वइगु कुँ उसायँयात छुं कथंया बांमला:गु लिच्व: लाइ मखु । थज्यागु कुँइ पिहाँवइगु नं (गन्ध) उसायँया लागि बांला: । थुकिं उसायँयात नकारात्मक प्रभाव लाकीपिं सुक्ष्म किटाणुत न्हांका छवइ । थज्यागु कुँ वर ोवर नतूने मा: धाइ । उकें पुजाय्

बियागु मत च्या:नि बलय् सकसितं छ: भागि याकेगु याय व इता: मत सिका: जक स्वां क्वकायेकेगु याइ ।

मि धयागु छगू शक्ति ख: । थ्वयात भीसं बसय् कया: छयले फतले थ्वं ज्या बी । थुकिं छयल धायेव विनास यानावीफु ।

उकें थ्वयात न्ह्यावले नियन्त्रणय् तयातय् फयेकेमा: । मत बीबलय् थ्वयात अथें त्व:तावन धायेवं थ्व नियन्त्रणं पिनेवनेफु गनं नं गंगु वस्तु दयाचन व फय् वया: मि उखेंथुखें ब्वल धायेवं गंगु वस्तु मिं थिया: च्यायेत वेर दइमखु । सुनानं छुं मयासे अथें जुल धा:सा थज्यागु अवस्थां विकराल रुप नं कायेफु । थज्यागु हुनिं मतयात पा: च्वने ज्वलं नं मत मसिकं स्वां क्वकाये मत्य: धका: रखवालि च्वनेगु यानात:गु ख: ।

हलिं नेवा: गुथि किपू कचां किपुली या:गु “भिके-ल्ह्वने-न्हूधा: यायेनु”छयों तया चिनाखँ गोष्ठी व्वंगु चिनाखँ छसिकथं पिकया वनेगु तातुना थ्व चिनाखँ न्हयव्वयागु ख:

१. भिके-ल्ह्वने-न्हूधा: यायेनु

–पञ्चनारायण महर्जन, नगांमि

भी पुर्खापिसं दयेका: भिका: वंगु सांस्कृतिक सम्पदा वहा:, वहि, चुक, ननि, छ:ग: सत: फल्चा, लाय्कू नख:-चख: जात्रा, मात्रा, संस्कृति भीत स्यनावंगु थौतकं संस्कृति हना: हलिंमय् व्वयाचवना ।१। लुंभ्या: म्हय्खाभ्या: सँभ्या:, तिकिभ्या: देसय्मरुभ्या: लुंहिति, वह:हिति ल्वहंहिति, थँहिति, क्वंहिति, मरुंहिति कला-कौशल, थाङ्ग, पौभा: छ:गलय् थीथी किपा: हलिं नांजा:म्ह कलाकार अरनिको भी पुर्खा नेवा: ।२। भीगु नख:-चख: संस्कृति, कला-कौशल स्वयेत बुद्धभूमि “लुम्बिनी” त:जा:गु च्वापु गुं गयेत आजु पूर्वका: हलिंमय् नां बय्वय् याकेत दैय्दसं लखलख तापा:लं वइ पुण्य भूमि नेपा: ।३। वछलाथ्व सप्तमी संचवा: तिन्ह: ई आकाभाकां ब्व:गु बिनाशकारी त:भुखाचं भी पूर्खापिंगु पौरख सांस्कृति, पुरातत्व, सम्पदा स्वस्वखंक घाराघुरं थुना: सत्यानाश यात ।४। मचा, ल्यासे, ल्याय्म्ह, ज्याथ:-जिथि ध्व:दुक लखलख दुर्घटनाय् लाना कसा: नयेमाल गुलिसियां काय्-म्ह्याय्, गुलिसिया मां-बौ च्याद्वलं मल्याक अकालं नेपा:मित स्यात ।५। भुखाचं दुंगु, भीगु मौलिक सांस्कृतिक सम्पदा भिकेत पूर्खाया सन्तति भी सकल छप्पं जुया न्ह्यायेनु देय्पा अमूल्य सम्पदा सकभन पा:ता:जूगु भिके-ल्ह्वने-न्हूधा: यायेनु ।६।

२. दयेकेनु भीगु नेपा:

आकाभकायय् घिरररं भू खात	हरिवहादुर महर्जन,
इत:मत: मन भारा-भारां जुल मिखा सकलसियां उखें-थुखें	ग:छें, किपू
धुपव:दनावल छचाखेरं	
चिल्लाय्-चिल्लाय् दंगु स:	आ: गबले ल्होनेगु
थ्वयाचन न्यंकभनं	आ: गबले भिकेगु
भू खा:गु दीवं	नुग: तज्यात
मुनाचन छगू ख्यलय्	खा: त:ज्यायेथें
बुखेंत पिहां वयाचन	कूचा कूचा जुइक
थाय्-थासय् यागु	नुग: खल सकलसिया
थुलि सित थुलि घा:पा:	हिहि लन सहयाये मफयेक
ल्हानाचर्चपिं अज गुलि-गुलि	गज्या:गु विपत्ति
सत: दुन, छ:ग: दुन	वल हे भगवान्
दरवार चिरवाल हं	पलख लिपा न्हयलं चा:म्ह थें
प्रजाया छें दुन गुलि जुइ	बिचा:या खुसिवा: न्ह्यात
खँ न्यँ-न्यँ दिक्क	थजा:गु विपत्ति न्हापांगु मखु
सुयात मजुइ	वइतिनि वइतिनि
थन भुमिं यथें गनं यथें	प्राकृतिया नियम थ्व
वना-वनाथाय् वहे गति	स्यंगुयात भिकेनु,
सदेगु गनं मखना	ल्ह्वनेनु, न्हूधा: यायेनु
भीगु सांस्कृतिक सम्पदा	छय् छुईपिन्त जय यायेगु
भीगु धार्मिक सम्पदा	फुक्क भी
भीगु कला-कौशल	छधी छप्पं जुयेनु
पा:ता: जुयाच्चंगु खना:	नेपा: मांत हानं
सकसिया मिखा समुन्द्र	छक: न्हीकेनु ।

पूर्णवहादुर कका याउँक वन

नजरराम महर्जन /

थ्व धरति मनूत जन्म जुइगु हे सिइगु हे निंति ख: । मनू जन्म मजूस़ा सुं नं सिइमाली मखु । निह लिपा चा वइ । चा लिपा निह वइ । मनू जन्म जुइ, छन्हू सिनां वनी । थ्वहे क्रमं संसार चलय् जुयाच्चंगु दु । मनू छन्हू सिइमानि धका: सकसियां सिउ । अयसां गुलिं गुलिं मनूत गबलें हे सिइम्वा:म्हथें घमण्ड हे याना जुइ । कतकिया सम्पति लोभ याना जुइ । कतकियात दुख पीडा जुइ । आखिरय् वनेबलय् छुं हे ज्वना वनेदुगु मखु । मनूत जि सिइमास्ति वल धायेवं धा:गु इलय् सिइदइमखु । गुलिं दुर्घटनाय् लाना: वाथा वाथा कना: सिइ । गुलिं दीर्घ ल्वगि जुया: लांलां दँदँ लासां दने मफय्क खिच्व अनहे वय्का च्वनी । लहीपनि लही ममदय्क लहीका च्वनेमाली । पूर्णवहादुर कका याउँक वन । थन न्हयथने त्यनागु ने.सं.१०५७ अर्थात थनिं ८०दँ चय्दँ न्हय: अबु कान्छा महर्जन व मां हिरा महर्जनया स्वम्ह काय्पिं, निम्ह म्ह्याय्पिं मध्ये दकलय् चीधिक:म्ह काय जुया पाँगाया पाघु त्वालय् जन्म कयादीम्ह पूर्णवहादुर महर्जनयागु ख: । वय्क:या बेलि भतिचा प्रष्ट मजू । स: भतिचा चीस: बांलाक न्यनधा:सा खँ पाँथू । म्ह पुरक्याचा, म्ह भतिचा चीधिक:म्ह पूर्णवहादुर कका । मां अबु मदया: वन । दाजु किजा छखेजुल । वय्क: इहिपा नं

मया:म्ह, याक:चा गन च्वने धाय्म्वायेक त:धिक:म्ह दाजु अकलदासया नापं च्वन । वय्क:या भोट ज्ञानी माया अभ्र नं दनि । वय्क: कायचापिं नं छखे जुल । वय्क:या गन च्वने धायेम्वा: । ककाजुसां अबू थें मानय् याना वयाच्वम्ह त:धिक:म्ह काय्चा दुर्गावहादुर नापं नगामय च्ववन । पूर्णवहादुर कका नगांमनिसें हे पाँगाया धुसित्वालय् च्वंगु श्री सिद्धि विनायक भजन मण्डलय् वनिन नं भजन या: व: ।

सुथ न्हापां दना:वया: भजन चायेका सुचुकुचु याइ । छ:पुजा याइ, छ:भागि याना भजनय् च्वनाच्वनी । भजन जुइ । तिनकुनेचा थाना च्वनी । मेपिं थाईपिं वलकि इमिंत बी । अले भजन याइपिन्त च्या दायेका त्वंकेगु । ल: कया हयेगु फुक्क याइ । सकलें वने धुंका: खापा ग्वयातिनि मा:थाय् ता:चा तया वनी । थुगु कथं नगामय् च्वनाच्वसां न्हियान्हिथं पाँगाय् वइगु । वय्क:या मिखा त्य:ला, वा ब:ला, खास धायेगु ख:सा छुं हे ल्वय् मदु धा:सां ज्यू ।

कछलाथ्व पुन्हि, कार्तिक २९ गतेया खँ । पुन्हि खुन्हू पूर्ण वहादुर कका च्वभालय् छके वनां वल । पाँगाय् नापलात, च्वभालय् मवना:ला धका: न्यन । मवना

धया । स्वां नां धका: विल । स्वां कया: छयनय् तया । कार्तिक ३० गते सुथय् जि पाँगाय् वनावलय् प्यलाया बहनि भजन याइबलय् बहनि नं भजन या: व: । सु पूर्णवहादुर धका: न्यनावलय् नानी मिसया कका: धाल । थ्व खँ न्यना जि अजूचाया । मनय् तिव्क भिन । काचाक्क पत्या: हे मजुया । जि पत्या: मजुयां छु याये ? पलख जा:बलय् कांपूगु स: तायेदत । वय्क:या म्ह्याय्चापिं छय्पिं ग:ग: खया प्व:हिलाव:गु खन । गुथियार त सलां व:गु खनेदत । सिथं स्वयाच्वंसिया म्हुतुइ छगू हे जक नापला:गु थौं मन्त । छु जुया मन्त ?

कन्हय् खुन्हू नगामय् दुर्गा दाइया छेंय बिचा: वना । छु जुया मदुगु धका: न्यना । पुन्हि खुन्हू बान्हि इलय् म्हसुख मन्त धाल, धायेसातकि नानीमिस, श्यामसुन्दर सकलें जाना: कीपू अस्पतालय् यंकल । अन वास: जुइमखु धया:

बयोधा अस्पताल यंकल । अन चेक जाँच या:बलय् गंगालाल अस्पताल बांसवारी यंकी धाल । अन यंकल बांलाक जाँचय् यानास्वल । हर्टया समस्या अप्रेशन यायेमाली धाल । अप्रेशन यायेत तयार यानाच्वन । अवले तक नं ककां खँल्हाये फुनि । ककां भीपिं ४ बजे छें वनेमाली धाल । खँल्हानां च्वंच्चं अप्रेशन हे यायेम्वायेक छकलं पुगलुक्क मन्त । सकलें अजूचाल । हर्ट अट्यायक जुया मन्त । ४ बजे छेंवने धा:म्ह मनू, म्वा:म्ह शरीर मखुसे सीम्ह ज्वना: वयेमाल । कन्हय्खुन्हू धुसिइचर्चपिं सकसियां नुग: खल, मिखां खवि वल । पूरा धुसित्वा: हे शोकय् दुवय जुल । वय्क:यात बिचा: हायेकेत नगामय् ध्यन । धुसि गणेद्य:या कृपा नं हे चय्दँ तक म्वाना: थुलि याउँक वनेदत धका: सकसिनं छप्वा: म्हुतुं धायेथें धाल ।

साहित्य- चिनाखँ

ब्रम्हलुट

—नाति महर्जन
छ:चपा, पांगा

आगसां तिं स्वागु छैनय मलो
श्रीपेचं पुइगु ।

वेद पाठ यायथें अ:पुगु मखु
देश हाँकय यायगु ॥

यज्ञ होम यायथें अपुक भंग लाना
स्वय मते राज्य चले यायगु ॥

जनता ठगे याना नयथें मखु
देशय जुजु जुया नयगु ॥

मनू जुया ज्या याना नयमा
थथगु जातं बियातगु ॥

थगु ज्या मखुगुली पला तया
छाय देश नास याना चोनागु ॥

यज्ञ होम याना करोडपति जुइपिं
छाय राजनीति क्वब्बां वयागु ॥

म्वासां म्वासां जनताया मयक सत्ताय चोना
छाय सकसिनं थुकलं बिका चोनागु ॥

बाज्यापिन्सं न्हापा न्हापा कनातगु
लुमना वल थौं सत्य खँ छगु ॥

जुजुं व्यापार ब्रम्हनं राज्य चले यातकि
देश नाश जुया वनी धागु ॥

बाज्यापिन्सं कनातगु खँ थौं
धातथें सत्य हे ख: थें चोना वगु ॥

जुजुं व्यापार ब्रम्हतसैं

राज्य चलेयासेनिसैं

देश धोगिक सेना बनाचोंगु ॥

जुजुं नं त्योगुं मत्योगुं व्यापार याना

सिंहासन हे तोता वने मागु ॥

आ नं निम्ह पेम्ह पालंपा प्रधान मन्त्री जुइपिन्त

गबले जक पिनिता छोगु फइगु ॥

कालो बजारि व भ्रष्टाचार यायेगु ज्याय

जुजु व थुपिं छुं हे मपाथें चोंगु ॥

जुजुं ला ब्रम्ह लुट याना कमाय यानावन

मस्यु आ थुमिसं गुली ब्रम्हलुट याइतिनिगु ॥

याये जिक न्हापा न्हापा देशया संपति

जुजुं लुटे याना वंगु ॥

आ हानं नीदं नीन्यादं दत देशया संपति

वहे निम्ह पेम्हसैं पालंपा लुटे यानाचोंगु ॥

स्मगलरतेत लहिना खिचाथें

ल्यू ल्यू न्त्यो न्त्यो तया जुइगु ॥

राज्ययात वैगु राजस्व

कर छले याना नइगु ॥

गरीवतेत धका विदेशं सहयोग वगु धेवा

न्हापां इमिगु खाताय जम्मा याइगु ॥

लिपा जनता पत्या यायत प्रधानमन्त्री कोषय व:गु

गरिबयात जल होले थें भति भति होला बिगु ॥

सप्ताह, यज्ञ, रुद्रि याना छें भिंङ्ग जुइपिन्सं

थौं छाय मभिगु ज्या याना नगु ॥

सत्य अहिंसाय विश्वास यानाजुपिनि मने

गथे असत्य, अधर्म, लोभं बासया वगु ॥

न्ह्यावलें धर्मया बाखं कनीगु म्हुतुं

छाय विष ल्हवया चोंगु ॥

खगुं मखुगु आशवासन जक बिया

छाय जनता होमय कोफाय त्योंगु ॥

याय जिल धका अधर्म याना

स्वय मते आपा कमाय यायगु ॥

अधर्म याना कमाय यागु आपा तिकेजुइमखु

बिचाया लिपा धोटि स्वब्याइगु ॥

थौं तकनं थहाँवये मफुनि

कवि राम महर्जन

की.न.पा. १६, नगाउँ

मनुतय मन बाँलागु जुसा

संसार गुलि वांलाय धुँकल जुई

मनुतय व्यवहार बालाँगु जुसा

मनुतय विचय त्वापु हे दई मखु ॥

समुन्द्र दुने च्वंगु मुगा मोती

बहुमत्य जुयाँ छुयाय

शक्ति सम्पन्नपिं नेतात दयाँ छुयाय

देया गरिव जनतायात वास्ता मयापिं ॥

चिरञ्जीवी वरदान दुपिं तारात

आकासय च्वना चम्केजुयाँ छुयाय

पृथ्वी वासी प्राणीतयत

तुयुज: भतीचा हे विई मफय्का

सुनाँ श्रृष्टि याना वन

थ्व गोलाकार पृथ्वी

ऋषि मुनीया धापु कथं:

विज्ञान प्रविधि नाप मिले मजु ॥

शक्तिशालि सूर्य देवया तेज मदुगु जुसा

पृथ्वीवासी प्राणीत म्वाय हे फइमखु

थ्व खँ यात विचा याना स्वयबले

मनुया परमेश्वर सूर्य देव हे ख: ॥

दिन रात जन्म मरण

सूर्य देवया चमत्कार ख

माया मोह लोभ ईस्या

मनुया मनय खाली हे मजु ॥

थ्व हे जनजालय भीपिं लाना

सनि हे मफय्क तक्थना च्वीपि

भ्यातनाले दुने च्वीपिं थें

थौं तक न थाहा वय मफुनी

बखुमद: न्हय्गां जात्राया लसताय विशेष अंक

यँया दक्षिण पश्चिम लागाया ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक कथं
महत्वपूर्ण किपू, पांगा, नगां, सतुंग:, ल्हवखा, ब्वसिगां व
मच्छेगांया जात्रा बखुमद: जात्रा अर्थात न्हय्गांया लसताय वइगु
मंसिर २२ गते बुधवा: कीर्तिपुर सन्देश जात्रा विशेष कथं
प्रकाशित पिथनेगु जूगुलिं उगु जात्राया बारे थ:थ:गु लेख, रचना
छवया हयादीत नापं भित्तुना बियादीत इनाप यानाच्वना ।
उगु विशेषाङ्कय भित्तुना बियादीपिन्त कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ
दच्छि तक सितिकं विइगु जुइ ।

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३ फोन नं.: ४३३३००७

kirtipur_sandesh@live.com

http://kirtipursandesh.blogspot.com

तपाईको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको
समाचार बनाउने हो भने तपाई एक कल
फोन गर्नुस् हामी तपाईको टोलको समाचार
कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

कीर्तिपुरको चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वज्वलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३

फोन नं.: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखं/हाइकू विज्ञापन
व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com